

מנחות צג

עניין: כ"ד מקומות דכתיב "ידיו"

מלבי"ם פרשת אחרי סי' נב

מקום. ור"א שלא הבין כוונת ר"ל ואמר שזה מגלה על כ"מ דכתיב ידו שהוא שם הרבים. הקשה לר"ל שא"כ למה כתיב תמיד ידיו בל"ר. והראה לו כ"ד פעמים דכתיב ידיו. (והם כ"מ דכתיב יְדֵי יָדֵי יָדֵי ידיו ידיה חוץ ממקומות שהם חסרים עפ"י המסורה, וחוצן מן ידינו ידיהם בכינוי הרבים דוק ותמצאם כ"ד בתורה) והשיב שהתורה לא גלתה זאת רק גבי סמיכה. ורק על סמיכה דבהמה. ולכן בסמיכת משה

נמוקי הגרי"ב

שם אקשי ליה עשרים וד' ידיו. וצאמת נמלא צתנ"כ יותר מכ"ד. ונראה לי כי הקשה ליה מהפסוק שמואל צ' כ"א ויהי איש וגו' אלצע ידיו וגו' שש ושש עשרים וארצע מספר. ולא רצה להציא כל הפסוק והציא רק צקילור ופי' אקשי ליה ידיו דפסוק עשרים וארצע וגו':

[נמוקי הגרי"ב]

שיח השדה להגר"ח קניבסקי

צ"ג ב' עשרים וד' ידיו, צתורה נמלא רק י"צ מלאים ד' דחשיב הכא ועוד ח', הלציה על ידיו, כי היו ידיו שטירות, תמכו צידיו, ידיו אמונה, וידיו לא שטף, כי סמך משה את ידיו, ויפזו זרעי ידיו, ופועל ידיו תרלה, ועוד י"צ צנציאים, ויקללו את צהונות ידיו דאדני צוק, ואם כגמול ידיו עשיתם לו דאצימלך, אשר חזקו ידיו שם, וימסו אסוריו מעל ידיו דשמשון, ושתי כפות ידיו כרותות גצי דגון, ויעל יונתן על ידיו, וירפו ידיו דאיש צשת, ואלצעות ידיו דאחי גלית, להכעיסו צמעשה ידיו דצעשא, ויהפך יהורם ידיו, וישם אלישע ידיו על ידי המלך, להיות ידיו אתו דמנחם צן גדי כרי כ"ד וצכתוצים לא קחשיב:

רבי מתתיהו שטראשון (בן הרשי"ש) מבחר כתבים עמי' עג

ויותר גראה לי כי מה שאמרו אקשי ליה כ"ד ידיו, שכ"ד הוא לשון גוזמא (ואחרי זה פרט מהם שלשה לדוגמא, כמו שמצאנו כן בכמה מקומות שנקטו שלשה פעמים לדוגמא על הרבה). כי כן מצאנו לריש לקיש (בעל המימרא דכאן), „דהוי מקשי לר' יוחנן כ"ד קושיות" (בבא מציעא פד, א) ושם איתא הלשון „על כל מלתא", שבודאי הוא לשון גוזמא (וכבר כתבו רש"י שבת (יט, א) והתוספות בכמה מקומות, דתריסר בכל מקום הוא גוזמא, לכן אם רצו חז"ל להפליג יותר, כפלו את מספר תריסר והו"ו כ"ד). ועיין שבת (לג, ב): מעיקרא כי הוה מקשי רבי שמעון בן יוחי קושיא הוה מפרק ליה ר' פנחס בן יאיר תריסר פרוקי לסוף כי הוה מקשי ר' פנחס בן יאיר קושיא הוה מפרק ליה רבי שמעון בן יוחי כ"ד פרוקי. אחרי זה ראיתי בערוך, ערך עשר, שכתב בפירוש בשם רב האי גאון, דרגילי רבנן במאי דנפיש למימר כ"ד בלשון הבאי וגוזמא, ומביא ראיה מהך דכ"ד קושיות דריש לקיש שהבאתי, ומן כ"ד מוכי שחין היו בירושלים בסוף המדיר, (כתובות עז, ב), עיין שם.

(המגיד שנה ח, גליון 45).

